

## Motion till riksdagen 2024/25:2152

av **Catarina Deremar m.fl. (C)**

### Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

---

#### Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen anvisar anslagen för 2025 inom utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid enligt förslaget i tabellen i motionen.

#### Utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

Kultur, medier, idrott och civilsamhälle behöver finnas tillgängligt för alla i hela landet. Alla dessa områden har stor betydelse för att ta tillvara och säkra möjligheterna till ett starkt demokratiskt samhälle. Staten behöver här bidra med att skapa goda förutsättningar. Hur deltagande kan värnas för framför allt barn och ungdomar på dessa områden behöver följas noga.

#### Kultur i hela landet

Alla, oavsett bostadsort, bakgrund, funktionsnedsättning eller livssituation, ska ha möjlighet att delta i ett kulturliv som rymmer både professionellt buren kultur och amatörers skapande. Kultur stärker självförtroende och gör att fler tar tillvara yttrande-friheten. Det i sin tur stärker delaktigheten och demokratin i vårt samhälle. Ett brett och fritt kulturliv i hela landet underlättar för alla att kunna ta del av det.

För att lyfta kulturlivet i hela landet vill Centerpartiet stärka och utveckla kultur-samverkansmodellen, i syfte att regionerna ska få ett större inflytande. Vi vill också att regionerna, i samverkan med den nationella nivån, tar fram en nationell kulturplan. Ytterligare ett sätt att stärka kulturlivet i hela landet är att inrätta ett system för ett natio-nellt kulturhuvudstadsår, då en ny svensk stad vartannat år får statusen nationell kultur-huvudstad. Då kan också mindre städer få uppmärksamhet och chans att visa upp och

särskilt utveckla sitt kulturliv. De nationella kulturinstitutionerna måste också sprida sin verksamhet i hela landet.

Kulturen blir friare om den står på fler ben. Offentlig finansiering behövs i många fall och kan och bör ofta inte ersättas. Men vi vill samtidigt förbättra möjligheterna till privat finansiering. Vi har sedan tidigare förslag kring att bland annat underlätta kultursponsring, sänka dansbandsmomsen och införa avdragsrätt för företag vid förstahandsinköp av konst. Det finns behov av ytterligare förslag till åtgärder på detta område som kan bidra till en bredare finansiering av kulturen.

## Tillgång till allsidig och oberoende nyhetsbevakning

Tillgången till en allsidig och oberoende nyhetsbevakning och opinionsbildning i hela landet måste säkras. Särskilt viktigt är att det finns förutsättningar för lokal nyhetsbevakning vilket är av stor betydelse för en fungerande demokrati.

Public service spelar en stor roll för speglingen av hela landet. Den behövs sida vid sida med de privata aktörerna för att ha en mångfald av perspektiv. Ett fortsatt brett uppdrag för public service är centralt för att utbudet ska vara fortsatt relevant för många i Sverige. Den bredden ger också en igenkänning och gör att fler kan hitta till public service vid exempelvis en kris, då det är extra viktigt att kunna söka sig till en tillförlitlig källa. Då är det också viktigt med en tillräcklig finansiering som kan upprätthålla och utveckla verksamheten över tid samt breda överenskommelser om sändningstillstånd för att säkra public services oberoende.

## Stärkt civilsamhälle

Civilsamhället behöver finnas tillgängligt för alla i hela landet. Det behövs för att ta tillvara och säkra möjligheterna till ett starkt demokratiskt samhälle. Inom exempelvis idrotten, friluftslivet och folkbildningen finns stor förmåga att skapa en grogrund där människor kan stärkas och utvecklas, och de bidrar dessutom till verklig integration när människor möts utifrån intresse och delar erfarenheter. Centerpartiet vill skapa bättre förutsättningar för civilsamhället att utveckla sin verksamhet. För att åstadkomma detta bör det vara en högre andel grundstöd i statens bidrag. Studieförbunden, som bland annat bidrar till kultur i hela landet med exempelvis replokaler där unga kan utvecklas inom musiken, måste värnas. Därför föreslår Centerpartiet ytterligare resurser till studieförbunden. Centerpartiet föreslår i denna motion ökat stöd till allmänna samlingslokaler, som är en del av infrastrukturen för mötesplatser i hela landet. Idrott är den största folkrörelsen i Sverige och har mycket att ge i form av hälsa och samvaro. Idrotten behöver bli tillgänglig för fler och därför föreslår Centerpartiet en särskild satsning för att rusta idrottsanläggningar. Inom folkhögskolan finns också möjlighet till utbildning som rustar för arbetsmarknaden. Dessa är exempel på civilsamhällets verksamheter. Staten behöver bidra genom att skapa goda förutsättningar.

## Idrott tillgänglig för alla

Idrott har mycket att ge i form av hälsa, livsglädje och samvaro. Ökad fysisk aktivitet är avgörande för bättre folkhälsa och påverkar den enskildes hälsa i positiv riktning. Idrott

spelar en viktig roll inte minst för lokal sammanhållning och engagemang, för en lyckad integration och som en gemensam arena på tvärs av socioekonomiska skillnader. Därför bör ett brett idrottsliv främjas i hela landet, där både etablerade och nya sporter, även digitala, blir tillgängliga för fler. Centerpartiet föreslår ett särskilt stöd till idrotten i utsatta områden.

Idrott är bra både för det fysiska och det psykiska välbefinnandet. Det är därför viktigt att ta reda på orsakerna till att flickor slutar idrotta tidigare, så att effektiva åtgärder kan sättas in. Centerpartiet vill att en dialog med Riksidrottsförbundet inleds för att se hur ett förtydligat och förstärkt jämställdhetsarbete i svensk idrott kan utformas.

Personer med funktionsnedsättning idrottar i lägre utsträckning än andra. Vi vill tillsammans med idrotten och funktionshinderrörelsen ta fram en konkret plan för att undanröja praktiska och strukturella hinder för deltagande i parasport på olika nivåer. Centerpartiet föreslår också en särskild satsning för att främja en jämlik idrott. Utformningen av statens idrottsanslag bör ses över för att göra resultaten mer klara beträffande tillgänglighet till idrott för barn och ungdomar ur bland annat jämställdhets-, jämlikhets- och funktionsnedsättningsperspektiv.

Sverige har också en viktig roll att spela i kampen mot dopning inom idrotten. Insatserna som genomförs inom idrotten med statligt stöd är av betydelse både för folkhälsan och för att upprätthålla världsantidopningskoden. Regeringen bör ta initiativ till att fler myndigheter och civilsamhällesaktörer kan bidra till att stärka och vidareutveckla antidopningsinsatser, både i och utanför Sverige.

I samband med att spelskatten höjs anser Centerpartiet att det vore klokt att se över enhetligheten i skatten på spel, med särskild inriktning på att sänka skatten för trav och relaterade verksamheter och höja den på exempelvis nätcasinoverksamhet.

## Vuxenutbildning

Våra yrkesliv blir längre. För att fler ska kunna och vilja arbeta längre tid måste det bli lättare att byta karriär senare i livet. Vi vill ha en vuxenutbildning som gör det lätt för människor att läsa in behörighet till yrkeshögskola och högskola. Det ska även vara lättare att komplettera sina studier eller satsa på yrkesinriktade utbildningar senare i yrkeslivet. Yrkesutbildningarna passar både för personer som precis gått ut gymnasiet och för dem som vill komplettera sin tidigare utbildning efter att ha arbetat i många år. Utbildningarna utvecklas i samarbete med näringslivet och är anpassade efter de behov som finns på arbetsmarknaden. Många får jobb kort tid efter utbildningen.

Det måste bli lättare att byta spår under sitt arbetsliv. Vi vill att yrkeshögskolan byggs ut och antalet korta kurser blir fler. För dem som läst ett högskoleförberedande program i gymnasieskolan måste det bli lättare att läsa in behörighet till yrkeshögskolan. Fler måste också få tillgång till yrkesinriktade kurser, för att kunna komplettera en tidigare utbildning. Det är viktigt med utökat antal platser på yrkesvux så att fler kan studera, och att utbildningarna i större utsträckning utformas tillsammans med näringslivet. Utbildningarna måste också ges längre planeringsförutsättningar och antagningsreglerna ses över.

Folkhögskolorna har stor frihet att utforma sina kurser utifrån den profil som skolan har. Det gör att det är lättare för kursdeltagarna att utforma sin utbildning efter de behov, intressen och förkunskaper som varje elev har, genom både korta och långa utbildningar. Vi vill underlätta ytterligare för folkhögskolorna att vara en del av människors livslånga lärande.

# Centerpartiets överväganden

## Anslagsförslag 2025 för utgiftsområde 17 Kultur, medier, trossamfund och fritid

*Tusental kronor*

| Anslag                                                                                              | Regeringens<br>förslag | Avvikelse från<br>regeringen |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------|
| 1:1 Statens kulturråd                                                                               | 76 668                 | ±0                           |
| 1:2 Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete | 454 582                | ±0                           |
| 1:3 Skapande skola                                                                                  | 226 464                | ±0                           |
| 1:4 Forsknings- och utvecklingsinsatser inom kulturområdet                                          | 45 153                 | ±0                           |
| 1:5 Stöd till icke-statliga kulturlokaler                                                           | 9 753                  | ±0                           |
| 1:6 Bidrag till regional kulturverksamhet                                                           | 1 689 455              | 100 000                      |
| 1:7 Myndigheten för kulturanalys                                                                    | 20 318                 | ±0                           |
| 2:1 Bidrag till vissa scenkonstinstitutioner                                                        | 1 134 044              | ±0                           |
| 2:2 Bidrag till vissa teater-, dans- och musikändamål                                               | 249 098                | ±0                           |
| 2:3 Statens musikverk                                                                               | 105 775                | ±0                           |
| 3:1 Bidrag till litteratur och kulturtidskrifter                                                    | 203 678                | ±0                           |
| 3:2 Myndigheten för tillgängliga medier                                                             | 150 931                | ±0                           |
| 3:3 Institutet för språk och folkminnen                                                             | 76 566                 | ±0                           |
| 4:1 Statens konstråd                                                                                | 12 096                 | ±0                           |
| 4:2 Konstnärlig gestaltning av den gemensamma miljön                                                | 42 518                 | ±0                           |
| 4:3 Nämnden för hemslöjdsfrågor                                                                     | 11 947                 | ±0                           |
| 4:4 Bidrag till bild- och formområdet                                                               | 45 608                 | ±0                           |
| 5:1 Konstnärsnämnden                                                                                | 24 829                 | ±0                           |
| 5:2 Ersättningar och bidrag till konstnärer                                                         | 558 530                | ±0                           |
| 6:1 Riksarkivet                                                                                     | 509 579                | ±0                           |
| 7:1 Riksantikvarieämbetet                                                                           | 325 784                | ±0                           |
| 7:2 Bidrag till kulturmiljövård                                                                     | 299 782                | ±0                           |
| 7:3 Kyrkoantikvarisk ersättning                                                                     | 490 000                | ±0                           |
| 7:4 Bidrag till arbetslivsmuseer                                                                    | 8 000                  | ±0                           |
| 8:1 Centrala museer: Myndigheter                                                                    | 1 556 061              | –5 000                       |
| 8:2 Centrala museer: Stiftelser                                                                     | 275 714                | ±0                           |
| 8:3 Bidrag till vissa museer                                                                        | 79 218                 | ±0                           |
| 8:4 Forum för levande historia                                                                      | 64 036                 | ±0                           |
| 8:5 Statliga utställningsgarantier och inköp av vissa kulturföremål                                 | 80                     | ±0                           |
| 9:1 Myndigheten för stöd till trossamfund                                                           | 19 032                 | ±0                           |
| 9:2 Stöd till trossamfund                                                                           | 82 700                 | ±0                           |
| 10:1 Filmstöd                                                                                       | 554 444                | ±0                           |
| 11:1 Sändningar av TV Finland                                                                       | 9 574                  | ±0                           |
| 11:2 Forskning och dokumentation om medieutvecklingen                                               | 3 531                  | ±0                           |
| 11:3 Avgift till Europeiska audiovisuella observatoriet                                             | 733                    | ±0                           |
| 11:4 Stöd till taltidningar                                                                         | 43 406                 | ±0                           |
| 12:1 Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor                                              | 66 805                 | ±0                           |

| Anslag                                                          | Regeringens<br>förslag | Avvikelse från<br>regeringen |
|-----------------------------------------------------------------|------------------------|------------------------------|
| 12:2 Bidrag till nationell och internationell ungdomsverksamhet | 290 680                | ±0                           |
| 12:3 Särskilda insatser inom ungdomspolitiken                   | 2 000                  | ±0                           |
| 13:1 Stöd till idrotten                                         | 2 126 811              | 250 000                      |
| 13:2 Bidrag till allmänna samlingslokaler                       | 52 164                 | 50 000                       |
| 13:3 Stöd till friluftorganisationer                            | 104 785                | ±0                           |
| 13:4 Bidrag till riksdagspartiers kvinnoorganisationer          | 15 000                 | ±0                           |
| 13:5 Insatser för den ideella sektorn                           | 273 758                | ±0                           |
| 14:1 Statsbidrag till studieförbund                             | 1 641 023              | 350 000                      |
| 14:2 Statsbidrag till folkhögskolor                             | 2 446 760              | ±0                           |
| 14:3 Bidrag till tolkutbildning                                 | 57 331                 | ±0                           |
| 14:4 Särskilt utbildningsstöd                                   | 227 158                | ±0                           |
| 15:1 Spelinspektionen                                           | 97 932                 | ±0                           |
| <b>Summa</b>                                                    | <b>16 861 894</b>      | <b>745 000</b>               |

Anslag 1:6 föreslås öka med 100 miljoner kronor 2025 och 50 miljoner kronor åren 2026 och 2027 för fri och tillgänglig kultur i hela landet.

Anslag 13:1 föreslås öka med 100 miljoner kronor 2025 som stöd för upprustning av idrottsanläggningar, och av samma anledning beräknas anslaget öka med 100 miljoner kronor per år 2026–2027. Vidare föreslås anslaget också öka med 100 miljoner kronor 2025 för stöd till idrott i utsatta områden, och av samma anledning beräknas anslaget öka med 150 miljoner kronor per år 2026–2027. För att stödja jämlikt idrottande föreslås medel om 50 miljoner kronor 2025 och 75 miljoner 2026–2027 under samma anslag.

Centerpartiet vill se ett ökat stöd till allmänna samlingslokaler och bygdegårdar och anslår därför en dubblering av anslaget 13:2 motsvarande 50 miljoner kronor 2025 och samma belopp 2026–2027.

Centerpartiet föreslår återställda medel till studieförbund om 350 miljoner kronor 2025, samt 500 miljoner kronor 2026 respektive 2027, vilket påverkar anslag 14:1.

För att finansiera prioriterade reformer avvisas ökade medel om 5 miljoner kronor 2025 och samma summa 2026–2027 under 8:1 för magasinlokaler för den nationella fordonssamlingen.

*Catarina Deremar (C)*

*Anne-Li Sjölund (C)*

*Rickard Nordin (C)*